

Klimatkommunerna

Verksamhetsberättelse 2022

Förord

2022 var året då vi blev 50 medlemmar i Klimatkommunerna. Under året tillkom åtta nya kommuner: Luleå, Landskrona, Huddinge, Borlänge, Trollhättan, Vaxholm, Örnsköldsvik och Simrishamn!

Under 2022 har vi fördjupat oss i parkering och kolsänkor, kommunala koldioxidbudgetar och lokalt odlade baljväxter. Vi tog även ett efterlängtat kliv och satsade på en strukturerad uppföljning av medlemmarnas utsläpp, genom ett samarbete med Sustainable Advantage. Och vi kan konstatera att våra medlemmar har minskat sina växthusgasutsläpp mer än genomsnittskommunen i Sverige, sedan 1990.

Vi fortsätter påverka för en bättre nationell klimatpolitik genom remisser, möten med utredare, debattartiklar och stöttar alla kommuner i omställningen.

Vi är glada att flera delar ur vårt förslag om ett klimatavtal mellan lokal och nationell nivå finns med i det underlag till nästa klimathandlingsplan länsstyrelsen Uppsala tagit fram. Vi blickar även tillbaka på lanseringen av vårt material Klimatkommunernas 13 uppgifter och hoppas att det fortsätter inspirera många av er!

Det är imponerande att se och följa arbetet som pågår i kommuner och regioner, och vi vill skicka ett stort och varmt tack till alla som engagerar sig i Klimatkommunerna för att snabba på den lokala klimatomställningen för goda idéer, kunskap och glädje som ni bidrar med. Vi hoppas att ni känner er stolta när ni läser i denna verksamhetsberättelse om allt vi gjort tillsammans under året!

Klimatkommunerna är en förening för kommuner och regioner som jobbar aktivt med lokalt klimatarbete. Våra medlemmars klimatarbete ligger i framkant i Sverige och världen, med tuffa klimat- och energimål och ambitiösa åtgärder.

Vårt övergripande syfte är att minska utsläppen av växthusgaser i Sverige genom erfarenhetsutbyte, påverkansarbete och spridning av goda exempel.

Vi skapar en framtid att längta till. Genom ett ambitiöst, professionellt arbete med bred politisk förankring är Klimatkommunerna drivande i Sveriges klimatomställning.

KLIMAT
KIK
KOMMUNERNA

Vill du veta mer?

I vårt nyhetsbrev som kommer ut en gång i månaden kan du ta del av det senaste inom lokalt klimatarbete. Prenumerationslänk finns längst ner på www.klimatkommunerna.se

På vår hemsida www.klimatkommunerna.se finns mängder av exempel och tips som rör lokalt klimatarbete. Vår kunskapsbank är en guldgruva för kommuner som söker inspiration och vägledning.

Följ oss också gärna i sociala medier. Vi finns på facebook, instagram, LinkedIn och Youtube och vår mailadress är kansliet@klimatkommunerna.se

Välkommen att höra av dig till kansliet med frågor och synpunkter!

Prioriterade områden 2022

Klimatkommunernas kärnfokus är att synliggöra, konkretisera och underlätta den lokala omställningen till fossilfrihet, klimatneutralitet och i förlängningen klimatpositivitet. Detta gör vi genom att utmana och inspirera Sveriges kommuner och regioner, och genom våra aktiviteter, stärka och coacha dem i deras arbete.

Många kommuner och regioner har under en längre tid arbetat med att minska koldioxidutsläppen, både från de egna verksamheterna och inom det geografiska området.

De ser en mängd fördelar med klimatarbetet, för ekonomin, kommuninvånarnas livskvalitet, den biologiska mångfalden, krisberedskap, hur attraktivt det är för företag att etablera sig, och så vidare.

En kommunikativ utmaning som vi tar oss an i Klimatkommunerna är att få fler att upptäcka dessa fördelar och ta ett större klimatansvar. Detta är en röd tråd i föreningens arbete, och syns bland annat i våra prioriterade områden, som vi utgår ifrån när vi planerar våra aktiviteter. Särskilt prioriterade områden för Klimatkommunerna har under 2022 varit:

Transporteffektivt samhälle

Det område som flaggas som det mest utmanande är omställningen av transportsektorn. Kommuners rådighet är begränsad och åtgärder som genererar utsläppsminskningar behöver ofta genomföras i nära samverkan mellan nationell, regional och lokal nivå.

För kommunerna är arbetet med ett transporteffektivt samhälle, det vill säga ett samhälle där vi använder transportsystemet mer effektivt än vi gör idag, särskilt viktigt. För detta krävs en sam-

hällsplanering för attraktiva och tillgängliga städer med minskat bilberoende där vi förbättrar tillgängligheten för gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Den ökade efterfrågan på godstransporter behöver mötas med förbättrad logistik och ökat nyttjande av järnväg och sjöfart.

Lokalt klimatledarskap

För att åstadkomma de utsläppsminskningar som krävs, behöver hela samhället involveras. Här är kommunernas roll central. Genom sitt arbete med utbildning, stadsplanering, upphandling och som en stor arbetsgivare har kommuner möjlighet att samordna omställningsarbetet och engagera relevanta aktörer. Kommuner behöver ta ett ledarskap

och de lokala politikerna har en nyckelroll, genom att sätta upp ambitiösa klimatmål och säkerställa att åtgärder genomförs för att nå målet. Genom att samverka med det lokala näringslivet och civilsamhället kan kommuner skapa kraft och riktning i omställningen.

Rättvis klimatomställning/klimatjämlighet

Rättvis omställning är ett brett begrepp som det kan rymmas flera olika frågeställningar inom – dels att låta alla invånare ha samma möjlighet att delta i diskussioner om det lokala klimatarbetet, dels utgå ifrån olika gruppers förutsättning för och potential att minska sitt klimatavtryck.

Hur vi når de som släpper ut mest är ett exempel på en fråga som är viktig för många medlemskommuner. Stigande priser på drivmedel och el drabbar många enskilda hårt. Det finns en risk

att åtgärder för att kompensera och förhindra framtida prisökningar inte går i takt med de åtgärder som behövs för att minska utsläppen.

Under 2022 har vi deltagit i det offentliga samtalet om hur energiomställningen behöver se ut för att bli så rättvis som möjligt. Vilka åtgärder behövs för att stärka systemet, öka självförsörjningen och därmed minska sårbarheten, för att energieffektivisera och så vidare.

Medlemmar

Luleå, Landskrona, Huddinge, Borlänge, Trollhättan, Vaxholm, Örnsköldsvik och Simrishamn är **nya medlemmar** under 2022.

I december 2022 blev vi **50 medlemmar**.

Klimatläget är vår årliga översikt över medlemmarnas arbete inom ett antal områden. Vi vill visa på det arbete som sker och inspirera fler till handling. En sammanfattning av Klimatläget finns sist i denna verksamhetsberättelse.

Mål och aktiviteter

Klimatkommunerna hade fem mål för år 2022:

1. Medlemmarnas klimatarbete ska stärkas.
2. Klimatkommunerna ska vara en aktiv röst för att påskynda lokalt klimatarbete.
3. Klimatkommunerna ska samverka med internationella aktörer.
4. Klimatkommunernas verksamhet ska växa.
5. Klimatkommunernas nuvarande styrelse ska utvärdera sitt arbete och göra en bra överlämning till nästa styrelse.

På kommande sidor redovisas föreningens aktiviteter 2022 enligt dessa fem mål.

Styrelse

Förtroendevalda i Klimatkommunernas styrelse under 2022 har varit:

Anna Hed	(C)	Mora kommun
Arne Jonsson	(C)	Eskilstuna kommun
Bo Frank	(M)	Växjö kommun
Camilla Lindoff	(S)	Hässleholms kommun
Camilla Neptune	(L)	Lunds kommun
Evelina Fahlesson (vice ordförande)	(S)	Skellefteå kommun
Gunvor Bergqvist	(V)	Göteborgs stad
Kerstin Arnemo	(C)	Östersunds kommun
Lennart Bondeson (ordförande)	(KD)	Örebro kommun
Peter Johansson	(M)	Kristianstads kommun
Tom Andersson	(MP)	Borås stad

Kansli

Under 2022 har Maria Ivansson, Filippa Borgström och Erika Frimanson arbetat på Klimatkommunernas kansli i Lund.

Mål 1

Medlemmarnas klimatarbete ska stärkas

Genom följande aktiviteter har vi skapat en plattform för dialog och erfarenhetsutbyte mellan medlemmarna. Dokumentation finns på medlemsidorna på [klimatkommunerna.se](https://www.klimatkommunerna.se).

Verktyg för uppföljning av klimatdata: Klimatkommunerna har inlett ett samarbete med Sustainable Advantage AB. Vi erbjuder alla våra medlemmar tillgång till verktyget med samma namn, som kommer att underlätta såväl för kansliet som för många av våra medlemmar, som inte tidigare haft samma möjlighet till uppföljning. Verktyget innebär enkel rapportering och kvalificerad analys av växthusgasutsläpp och energi på kommunal och regional nivå. Vi har haft tre strategiska seminarier med utgångspunkt i verktyget:

Arbetsmaskiner (15 juni)

Effektplanering utifrån scenarier för transportsektorns elektrifiering samt frågan om vi når de nationella klimatmålen med enbart elektrifiering (16 september)

Koldioxidbudet/växthusgasbudget (30 november)

Årsmöte: Ett sextiotal politiker och tjänstepersoner samlades i Stockholm för föreningens årsmötesdagar den 25–26 april. Stockholms stad berättade om sitt klimatarbete och vi gick på en klimatvandring genom staden dag 1. Dag 2 genomförde vi årsmötet och diskuterade vårt förslag på klimatavtal med miljö- och klimatministern.

Medlemsträff i Lund: Den 26–27 september hade vi medlemsträff i Lund, som av WWF utsågs till Årets globala klimatstad tillsammans med Bogotá. I Lund pratade vi med ordförande för stadens egna klimatpolitiska råd, lärde oss om klimatsmartare fjärrvärme och tittade på eldrivna arbetsmaskiner. Vi hade även besök av 2030-sekretariatet och en diskussionsrunda om transporteffektivitet.

Digital runda: Kontaktpersoner från 21 av våra medlemmar var med på en digital runda den 1 mars.

Workshop: hållbar mobilitet på landsbygden:

Den 29 november hade vi en workshop för att hitta gemensamma utmaningar och samla in förslag på hur landsbygdskommuner kan jobba med hållbar mobilitet. Landsbygdsstrateger, trafikplanerare, miljö- och klimatstrateger, trafikingenjörer och tjänstepersoner från kollektivtrafikbolag deltog i workshopen.

Workshop: kommunicera med grupper med stort klimatavtryck:

Den 7 december hade vi en workshop för medlemmar för att diskutera hur kommuner kan kommunicera med de målgrupper som orsakar de största utsläppen och hjälpa dem att minska sina utsläpp. Katarina Axelsson på Stockholm Environment Institute gick igenom Konsumtionskompassen och Malmö och Kalmar berättade hur de använt sig av verktyget, och vi funderade tillsammans på målgrupper och hur vi kan nå dem. Slutsats - detta är ett viktigt område som många kommuner "skjutit framför sig" lite, men nu när Konsumtionskompassen finns är det läge att ta tag i frågan.

Kommunikatörsnätverk: Vi har under året startat upp ett kommunikatörsnätverk för att stötta medlemskommunernas klimatkommunikation. Under våren har vi haft tre träffar och vi märker att det finns många gemensamma utmaningar.

Diskussioner på maillistan: Maillistan är ett viktigt forum för benchmarking och utbyte av konkreta tips. För att underlätta för medlemmarna att gå tillbaka till tidigare diskussioner och se vad som sagts sammanställer kansliet med jämna mellanrum svaren och lägger upp dem på våra interna webbsidor, samt skickar till kontaktpersonerna i månatliga infomail. För mailtrådar som är extra populära kan vi snabbt ordna "Klimatakuten"-webbmöten för att underlätta utbytet.

Kommunikation: Medlemmarna får kontinuerligt upplysningar och uppdateringar av betydelse för klimatarbetet genom hemsida, nyhetsbrev och e-postutskick från kansliet. Under 2022 har vi formaliserat dessa utskick så att vi gör ett infomail per månad, två veckor före/efter nyhetsbrev.

Rundabordsamtal om omställningsbolag: Vad ska rymmas inom begreppet "hållbara kapitalplaceringar"? Flera medlemskommuner upplever att de uppvaktas av banker för att bredda sina placeringspolicys från fossilfrihet till att också inkludera investeringar i omställningsbolag (ofta energibolag med viss andel fossil energi). I november 2022 höll vi ett rundabordsamtal med kommuner, investerare och miljöorganisationer.

Runda för nya medlemmar: Den 24 augusti höll vi en digital runda med nya medlemmar i föreningen.

Mål 2

Klimatkommunerna ska vara en aktiv röst för att påskynda lokalt klimatarbete.

Genom konstruktivt arbete, gärna i samverkan med andra aktörer, bidrar vi till ökad publicitet och opinion kring klimatomställningen och lyfter vikten av lokalt klimatarbete. En god dialog där nationell och lokal nivå aktivt underlättar för varandra är nödvändig för att kommuner i samverkan med företag, organisationer, invånare och andra aktörer ska lyckas med omställningen och bidra till nationella mål. Under 2022 har vi gjort följande för att skapa bättre förutsättningar för kommuner och regioner att vidta utsläppsminskande åtgärder. Målgrupp är såväl medlemmar som kommuner och regioner utanför föreningen:

Evenemang och projekt

Lanseringskonferens: Kunskaps- och inspirationsmaterialet *Klimatkommunernas 13 uppgifter* lanserades vid en livesänd konferens från Studio Stadshuset i Lund den 25 mars, med filmer och gäster på distans. Se konferensen i efterhand här [I materialet försöker vi beskriva vad kommuner behöver ta sig an för att lyckas bli fossilfria, klimatneutrala, och i förlängningen klimatpositiva.](#)

Parkering: Projektet KomPark: (i samarbete med IVL och Chalmers, finansierat av Energimyndigheten)

Frukostseminarier om parkering: den 20 januari (*Käppar i hjulet för modern p-planering*) och 10 februari (*Kan man beskatta bilar medan de står stilla?*).

Skrift om parkering: Hur kan kommuner jobba för att sänka p-talen vid nybyggnation? Vad skulle staten behöva göra för att stötta kommunernas parkeringsplanering? Det försöker vi reda ut i skriften *Parkering som verktyg för*

hållbar mobilitet - kunskaper, erfarenheter och förslag från projektet KomPark.

Koldioxidbudgetar/växthusgasbudgetar: (projekt finansierat av SKR)

Nytt avsnitt i kunskapsbanken: Att fördela ned den globala koldioxidbudgeten till lokal nivå kan hjälpa till att visa "Så här mycket får vi släppa ut, sen är det slut". Det sänder en stark signal att en utsläppsreducering måste vara en faktor i alla lokala insatser och beslut. I ett nytt avsnitt i Kunskapsbanken på vår hemsida samlar vi exempel och ger rekommendationer.

Kunskapsträff: Den 25 oktober höll vi en digital kunskapsträff med exempel och utrymme för frågor och diskussion.

Baljväxter (projektet FoodJams, finansierat av Formas): Varför är baljväxter bra för klimatet? Vad är det för skillnad på importerade och svenskodlade? Är det nyttigt med baljväxter? Varför är det bra att odla baljväxter? Det är några av frågorna som ska besvaras i projektet *FoodJams*. Under en FoodJam samlas en grupp deltagare (ca 20 personer) för att under kort tid experimentera fram baljväxtbaserade maträtter. Syftet är att väcka nyfikenhet och kreativitet samt att utveckla måltider eller

måltidskomponenter som blir inslag i skolornas matsedlar. I projektet tas ett forskningsbaserat, digitalt material fram som kan användas i skolor, av både måltidspersonal och pedagoger. Materialet testas i fyra kommuner innan det publiceras på sidan [foodjams.se](#). Projektet drivs under 2021-2023 av Klimatkommunerna tillsammans med Hushållningssällskapet, kommunikationsbyrån Azote och SLU med finansiering från Formas.

Webbinarium och guide om kolsänkor: Den 17 februari hade vi slutwebbinarium för vårt projekt *Sänk kolet!* I mindre grupper och i helgrupp bytte vi erfarenheter om kommuners arbete med kolsänkor. Länk till dokumentation och inspelning. Ett nytt avsnitt om kolsänkor har tagits fram till Kunskapsbanken på hemsidan. Projektet har finansierats av Formas kommunikationsutlysning.

Webbinarium om vätgas: Vätgas nämns idag ofta som en del av lösningen för minskade utsläpp från energi, industri och transporter. På webinariet *Värt att veta om vätgas* den 21 juni fick vi en introduktion till grunderna i energisystemet och vätgasens betydelse för en hållbar utveckling. Länk till inspelning

Trafikverkets resultatkonferens: *Grönt Ljus* är

Trafikverkets digitala resultatkonferens för transportsektorns klimatmål. Maria Ivansson på Klimatkommunernas kansli pratade parkering och cykling på årets upplaga av konferensen, den 12 oktober.

Webbfika:

20 januari: Eskilstuna kommun berättade om hur de gjorde en kartläggning av kommunkoncerns CO2 utsläpp enligt GHG-protokollet

24 februari: Studenter i Karlstad om vägdelning för ökat cyklande

21 april: Så fick Tullängsgymnasiet i Örebro en klimatledande skolrestaurang

18 maj: Så kan din kommun ordna en second hand-runda, med Karlstads kommun

16 juni: Metadata för klimatet

15 september: Biokol – så funkar det

19 oktober: Tyresös klimatanalys av kommunorganisationens klimatavtryck

17 november: Klimatquiz med kortspelet Klimatkoll

Webbfikorna spelas in och finns samlade på Klimatkommunernas youtubekanal.

Laddguld: Priset *Laddguld* delades ut för sjätte året i rad till samhällsaktörer som tagit konkreta initiativ för att investera i omställningen till en fossilfri fordonsflotta, i två kategorier: kommuner och fastighetsägare. Klimatkommunerna representerades i tävlingens jury av Filippa Borgström på kansliet.

Webbinarium om BeChange: Den 28 oktober höll vi ett webinarium där utbildningsprogrammet BeChange berättade om sina erfarenheter.

Påverkan, remissvar och debattartiklar

Underlag för regeringens klimatpolitiska handlingsplan: Varje regering ska i början av mandatperioden ta fram en klimatpolitisk handlingsplan, för att visa hur man tänker se till att utsläppen minskar enligt klimatmålen. Vi har lämnat synpunkter på tre olika underlag som ska hjälpa regeringen i deras arbete med detta:

Länsstyrelsen Uppsala läns underlag handlar om lokal och regional klimatomställning, och tar fasta på flera av de behov Klimatkommunerna lyfter i förslaget [Inkludera alla kommuner i Sveriges klimatomställning genom ett klimatavtal](#). Läs våra [kommentarer på underlaget här](#). Utifrån remissvaret skrev vi en debattartikel i Dagens Samhälle den 10 november: [Stötta kommunernas klimatarbete med en samordningsfunktion](#).

Trafikanalys underlag handlar om transportsektorns klimatomställning. Vi poängterar i vårt remissvar att det behövs starkare styrning mot ett transporteffektivt samhälle, gärna med åtgärder i linje med de som presenterades av Klimatråtsutredningen. Men det finns också flera viktiga förslag i rapporten. Vilka? [Läs vårt svar här](#).

Tillväxtanalys underlag handlar om näringslivets klimatomställning. Det finns flera bra förslag i rapporten (om bland annat incitament för etablering av förnybar energiproduktion). Vi pekar också på att hålla fast vid klimatmålen - långsiktiga spelregler lyfts ständigt av både näringsliv och kommuner som avgörande för att våga satsa och investera i omställningen. [Läs vårt svar här](#).

Klimatråtsutredningen: Vi har gett inspel till utredningen "Rätt för klimatet" (SOU 2022:21), som undersökte vilken lagstiftning som behöver förändras för att vi ska kunna nå Sveriges klimatmål:

I [vårt remissvar](#) lade vi tyngdpunkten på transporteffektivitet. Vi underströk att utredningen innehåller flera förslag som är viktiga för kommunernas möjlighet att nå sina mål och att vi är positiva till utredningens förslag om att ändra i Trafikverkets instruktion, så att myndigheten inte bara ansvarar för att planera ny infrastruktur utan även för att påverka transportefterfrågan, val av transportsätt och för effektivare användning av befintlig infrastruktur.

I en [debattartikel i Altinget](#) den 31 augusti lyfte vi exempel från Östersund, Lund, Örebro, Mora och Eskilstuna som visar hur tydlig styrning för att främja gång, cykel och kollektivtrafik ger resultat.

Reseavdraget och förändringen till ett färdmedelsneutralt, avståndsbaserat system för skattelättnad för arbetsresor:

Tillsammans med 2030-sekretariatet skrev vi en [debattartikel i Aktuell Hållbarhet](#) den 12 april, om fördelarna med att gå över till en skattelättnad för arbetsresor - ett betydligt enklare och mer rättvist system än det befintliga reseavdraget.

Tillsammans med andra viktiga röster i mobilitetsverige skrev vi om konsekvenserna när regeringen rev upp riksdagens beslut om en transportslagsneutral skattereduktion för arbetsresor. Debattartikeln publicerades i Dagens Samhälle den 26 oktober: [Sämré för statskassan, kommunerna, låginkomsttagarna, jämställdheten, miljön och klimatet](#). Förslaget gick ut på remiss med tio dagars remisstid, men vi hann skicka in ett svar - det finns att läsa här.

Remiss om upphandling: Vi svarade på remissen En skyldighet att beakta vissa samhällsintressen vid offentlig upphandling. Enligt förslaget ska en upphandlande myndighet eller enhet alltid beakta klimatet vid offentlig upphandling enligt lagen om offentlig upphandling. Vi lyfte i vårt remissvar att förändringen är mycket välkommen, men att förslaget väcker flera frågor. Bland annat om ordet beakta är starkt nog. Vi lyfte även behovet av fokus på uppföljning av ställda klimatkrav - något som behöver bättre samordning från nationell nivå. [Läs vårt remissvar här](#).

Remiss om skattebefrielse av biodrivmedel: I december 2021 meddelade regeringen att Sverige inte skulle fortsätta med skattebefrielsen av biodrivmedel. Reaktionerna från kommuner, kollektivtrafikmyndigheter och andra blev kraftiga - skulle tio års målmedvetet upphandlingsjobb gå om intet? Men regeringen vände om. [Läs vårt remissvar här](#)

Remiss Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033. Vi lyfter i remissvaret bland annat behovet av nationellt fokus på transporteffektivitet, cykelsatsningar och utökad stadsmiljöavtal. [Läs vårt remissvar här](#).

Debattartikel om parkering: Gamla parkeringslagar (från 1957) innebär att det är för billigt att parkera på gatan. Detta bromsar bostadsbyggandet, ger onödigt trafik och gör det svårare att frigöra gatumark till stadsliv, uteserveringar och cykelbanor, skriver Klimatkommunerna tillsammans med forskare och mobilitetskonsult i en [debattartikel i Göteborgs-Posten](#) den 18 september.

Remiss om klimatutsläpp från konsumtion:

I vårt [svar på remissen av utredningen Sveriges globala klimatavtryck](#) lyfte vi att vi välkomnar ett nationellt mål för att minska utsläppen från konsumtion, men att vi ställer oss tveksamma till att det saknas en strategi för att nå målet.

Möte med utredare för stärkta incitament för utbyggd vindkraft: Efter mötet tog utredaren kontakt med några av de medverkande personerna för fördjupade diskussioner.

tankesmedjan bland annat har gått igenom 24 städers styrdokument.

Arena för transporteffektivitet: Vi har varit med och utformat det coachingprogram som Trafikverket har erbjudit kommuner inom arenan.

Kommunikation

I december hade vi en **julkalender** på Instagram - varje dag en ny lucka med ett exempel från en medlemskommun i Klimatkommunerna.

Vi har tagit fram en **klimatguide för lokalpolitiker**, en checklista för framgångsrikt klimatarbete. Listan innehåller exempel på beslut som kommunen behöver ha på plats, för att skapa ett långsiktigt, strategiskt klimatarbete. Men också tips på arbetssätt och en lista över de framgångsfaktorer som vi har identifierat.

Vi har skickat ut vårt **nyhetsbrev** en gång i månaden där vi lyfter medlemmarnas klimatarbete samt våra event och omvärldsbevakning. Vi har 2394 (jan 2023) prenumeranter, vilket är en ökning med ca 600 under året.

En **broschyr** (tryckt och digital) om Klimatkommunerna skickades till alla Sveriges kommuner. Förutom information om föreningen och medlemmarnas klimatarbete innehåller broschyren intervjuer med styrelseledamöter, kontaktpersoner och Fossilfritt Sveriges samordnare Svante Axelsson.

Samverkan – några exempel

2030-sekretariatet: Klimatkommunerna är en aktiv partner i 2030-sekretariatet och stående medlem i arbetsgruppen

Almedalen: Klimatkommunernas ordförande Lennart Bondeson deltog i ett samtal arrangerat av 2030-sekretariatet i Almedalen om hur vi lägger pusslet till 2030 för att nå målet om 70 % minskade utsläpp från transportsektorn. Länk till inspelning

Viable Cities: Vi är medlem i Viable Cities och har under året fått stöd av dem för att jobba med lokalt klimatledarskap på olika sätt.

SKR:s beredning för hållbar omställning: Vi har deltagit i två möten med beredningen för att berätta om Klimatkommunerna och vårt förslag om ett klimatavtal mellan stat och kommuner, och lyfta exempel på klimatåtgärder från medlemmarna.

Möten med myndigheter och departement (Naturvårdsverket, Infrastrukturdepartementet, Klimatpolitiska rådet, Energimyndigheten, Fossilfritt Sverige med flera).

Info om Klimatklivet: Den 28 mars höll vi ett infomöte om Klimatklivet tillsammans med Naturvårdsverket.

Workshop: Minskad bilism: Den 15 november höll vi en workshop om minskad bilism med utgångspunkt i New Weathers rapport *Älskade bilism*, där

Mål 3

Klimatkommunerna ska samverka med internationella aktörer

Vår internationella samverkan sker främst genom att vi är medlem i Energy Cities. Under 2022 har vi bland annat:

- ingått i ett projektkonsortium som ifall vi beviljas medel kommer att jobba med civilsamhällets samverkan med kommuner i omställningen, med fokus på mat, mobilitet och energi.
- Tillsammans med Energy Cities bjudit in Sveriges regerings permanenta representation i EU till ett möte om energi- och klimatpolitik, inför ordförandeskapet i EU. Dock avböjde deras energiexpert vår inbjudan på grund av hög arbetsbelastning.
- Tipsat medlemmarna om en möjlighet att vara mentorskommun eller få en mentorskommun inom ett projekt som Energy Cities driver.
- Skickat en enkät om hinder/barriärer när det gäller solenergi till medlemmarna, för att bidra till Energy Cities påverkansarbete med EU:s solenergi-strategi.
- Utvecklat de engelska sidorna på klimatkommunerna.se

Mål 4

Klimatkommunernas verksamhet ska växa

Under året gör vi kontinuerligt insatser för att föreningen ska få fler medlemmar och bli mer känd. Tack vare insatser och att våra medlemmar sprider ordet fortsätter vi växa. Dessutom blir kansliet och styrelsen tillfrågade att vara med i expertgrupper och debatter, ett tecken på att Klimatkommunerna är en viktig röst i debatten. Under året har vi gjort följande insatser för att verksamheten ska växa.

Vi har rekryterat **åtta nya medlemmar**: Luleå kommun, Landskrona stad, Huddinge kommun, Borlänge kommun, Trollhättans stad, Vaxholms kommun, Örnsköldsviks kommun och Simrishamns kommun.

Klimatkommunerna kommunicerar via **hemsida och sociala medier** som Facebook, Instagram och LinkedIn. Se bifogad sociala medier-strategi.

Informationsträffar för kommuner och regioner:

Den 13 januari höll vi en informationsträff om Klimatkommunerna. Kansliet, ordförande och medlemskommuner presenterade vad det inne-

bär att vara medlem. [Länk till inspelning.](#)

Den 16 november höll vi en informationsträff om Klimatkommunerna för regioner.

Medlemstest för regioner: Under 2022 utvecklade vi ett medlemstest för regioner som vill bli medlemmar i Klimatkommunerna. Två kommuner har hittills gjort testet och fått återkoppling från kansliet.

Utbildningar och coaching: Kansliet och styrelsen har hållit presentationer för bland andra Tranås kommun, Örebro Län, Kiruna kommun, Röda Korsets folkhögskola med flera.

Mål 5

Klimatkommunernas nuvarande styrelse ska utvärdera sitt arbete och göra en bra överlämning till nästa styrelse.

2022 var ett valår, och nya kontaktpolitiker och styrelseledamöter är på väg in i föreningen. Under hösten gjorde styrelsen och kansliet en utvärdering av föreningens arbete, med utgångspunkt i en enkätundersökning som medlemmarna svarat på. De som svarade lyfte bland annat att vi tillsammans är en stark röst som påverkar klimatarbetet på den nationella nivån, att det är bra att vi gemensamt kan svara på remisser och stötta varandra i det, att utbyta erfarenheter med andra medlemmar och hitta inspiration till det egna arbetet.

Några svar på frågan **"Hur upplever du att styrelsen och kansliet driver föreningens arbete?"**:

- Bra (5 liknande svar)
- Mycket bra (7 liknande svar)
- Vet ej
- På ett sätt som ger nytta för oss som medlemskommun.
- Proffsig (3 liknande svar)
- Bra och motiverat. Kul med olika föreläsningar och bra när de blir inspelade så man kan återberätta samt gör det inget om man är dubbelbokad.
- Strukturerat och transparent (3 liknande svar)
- Kansliets personal är kunniga och engagerade. Erbjuder bra koordination och stöd för medlemmarna. Styrelsen har jag inte haft någon kontakt med, men litar på att det fungerar bra. (3 liknande svar)
- Seriöst, resurseffektivt, värdefullt för medlemmar, insiktsfullt, brett angreppssätt
- Att ni är lyhörda och drivande och att ni samlar kommunernas röst på ett effektivt och inkluderande sätt. Att ni hinner med otroligt mycket med tanke på hur få ni är!
- Exceptionellt bra!
- Vi har varit medlemmar endast en kort tid, men upplever att kansliet alltid är på tå med det senaste i nätverket och inom klimatområdet.

Några av svaren på frågan **"Vad uppskattar du mest med Klimatkommunerna?"**:

- Allt.
- Engagemanget och öppenheten
- Kunskap och engagemang i klimatfrågorna
- Up to date. Engagerade och kompetenta
- Att det verkligen är ett nätverk som man får nytta av direkt som medlem. Sändlistan med snabba frågor och svar, alla webinarier, fikor etc samt tidig "heads-up" om remisser och dylikt.
- Att bli inspirerad av varandra (när det blir mer djupgående och där andra ligger i framkant), att det är god struktur (ordning och reda, mycket jobb för att hålla ihop allt arbete), att det går att ha en enad röst på nationell nivå och att driva på frågor med samlad kraft.

- Deras tydliga driv och förmåga att samla ihop kommunerna i denna fråga, tex svara på remisser, det hinner man sällan som enskild tjänsteman, men tillsammans blir det möjligt!

- Möjligheten att bolla frågor med andra kommuner, lära av andra för att slippa uppfinna hjulet, och känslan av tillhörighet.

- Nätverket, att ha extra kollegor ute i landet.

- Att man tar upp de mest angelägna frågor som vi brottas med i våra kommuner. Den positiva anda och hjälpsamhet i dessa frågor från både medlemmar och kansli ger oss energi och kraft att arbeta vidare med dessa svåra frågor.

- Att vi är en drivande kraft i klimatomställningen, att vi stöttar varann och att vi delar med oss av erfarenheter. Eftersom jag varit med länge blir det dessutom väldigt familjärt.

Styrelsen har utifrån enkäten diskuterat sin överlämning till nästa styrelse, och vill göra följande förändringar:

Mötesstruktur

Kortare och tätare möten.

Rutiner

Årshjul för styrelsens beslut.

Nätverk

Mer kontakt med nationella politiken genom egna kontaktvägar.

Ökad synlighet

Exempelvis "Lär känna vår styrelse" i nyhetsbrevet.

Sociala medier: Mål och resultat

Mål: Stötta verksamhetsmålet 3 nya medlemmar per år.

Under året fick vi åtta nya medlemmar.

Mål: Öka antalet följare med 50 % per år.

Facebook: 844 (november 2021)
1038 februari 2023

LinkedIn: 157 (november 2021)
903 februari 2023

Instagram: 587 (november 2021)
786 februari 2023

Mål: I större utsträckning knyta kontakter/utöka nätverket.

Kansliet har knutit kontakt med många kontaktpersoner på LinkedIn. När nya kontaktpolitiker är på plats lägger vi till dessa också. Vi följer alla medlemmar på LinkedIn.

Mål: 3-5 inlägg/vecka på facebook.

Resultat: 95 inlägg under 2022

Mål: 3-5 inlägg/vecka på LinkedIn.

Resultat: 86 inlägg under 2022

Mål: 3-5 inlägg/vecka på Instagram.

Resultat 104 inlägg under 2022

Mål: Lyfta minst fyra medlemmar i månaden, till exempel varje fredag.

Fredagslyftet är ett nytt inslag på Instagram och facebook som vi har gjort 22 gånger under 2022.

Klimatläget

Hur går det för oss? Varje år sammanställer vi medlemskommunernas åtgärder inom olika områden i rapporten Klimatläget. Utvärderingen baseras på vårt årliga medlemstest och de faktiska utsläppen i kommunerna. Tjänsten vi använder för uppföljning heter Sustainable Advantage. Utforska gärna våra resultat i [de interaktiva dashboarden på vår hemsida](#).

Årets uppföljning visar att Klimatkommunernas medlemmar har minskat sina växthusgasutsläpp per invånare med i genomsnitt 54 procent sedan 1990. Detta kan jämföras med det nationella genomsnittet, som är 48 procent. Om man ser till transportsektorn har Klimatkommunernas medlemmar minskat sina utsläpp med 25 procent jämfört med 1990 (ton CO₂-ekv) jämfört med det nationella snittet 20 procent – eller 43 procent mätt per invånare jämfört med nationella snittet 34 procent.

I årets uppföljning ser vi också att:

78 % har svarat att de har tagit beslut om att bli en **klimatneutral eller klimatpositiv kommun** (här avses det geografiska området). Ytterligare några har svarat att de håller på att ta fram sådana beslut

47 % har tillgång till en **resvaneundersökning** från 2018 eller senare. I dessa kommuner görs i snitt 46 % av resorna med gång, cykel eller kollektivtrafik. Många kommuner har avvaktat med att göra resvaneundersökningar under pandemin.

78 % ställer klimatkrav, tex genom LCA för att minska klimatpåverkan vid **nybyggnationer, större ombyggnationer och renoveringar** av kommu-

nägda lokaler och bostäder. Flera kommuner svarar att de har eller håller på att ta fram en samlad strategi för hållbart byggande.

80 % involverar regelbundet **förskolor och skolor** i klimatarbetet. Många jobbar tillsammans med barnen för att minska matsvinn och för att få fler att cykla eller gå till skolan. Flera kommuner lyfter klimatpedagogiska samarbeten med lokala museer och universitet eller science centers. WWF:s och Naturskyddsföreningens skolmaterial används på flera håll, liksom Grön Flagga.

67 % har ett strukturerat **samarbete med näringslivet** för att uppnå klimatmålen. Några har partnerskap eller kontrakt mellan kommunen och företag där kommunen hjälper till med kommunikation och klimatberäkningar. Samarbeten kring

energi, hållbara pendlingsresor och besöksnäring är vanliga. Det finns även tematiska samarbeten, till exempel hållbara textilier, livsmedel och träbyggnade.

53 % svarar att deras **fordon** till största delen (över 75 %) drivs med förnybart bränsle eller el. Flera kommuner lyfter långsiktiga satsningar på lokal biogas.

44 % svarar att de ställer klimatkrav när de upphandlar **kapitalförvaltningstjänster**.

96 % har svarat att de följer upp klimatpåverkan från **livsmedel** i den egna organisationen. Följs upp genom system för måltidsplanering och inköp. Detta är en ökning från 90 procent 2021. Ytterligare 6 kommuner har svarat att de inte gör detta, men att de har ett aktivt arbete för att minska matsvinnet.

91 % som har svarat på testet 2022 har egen produktion av **förnybar el**. 37 har solkraft, 22 har

vindkraft (i olika utsträckning), 11 har vattenkraft (i olika utsträckning), 23 har kraftvärme som eldas med träflis, bioolja, returträ, avfall, GROT

60 % har svarat att de arbetar aktivt för att skapa **kolsänkor** lokalt. Detta är en ökning från 54 procent 2021. 16 kommuner använder biokol vid träd- och växtplantering. Flera kommuner har egen produktion av biokol, och flera pilotförsök görs.

53 % har svarat att de har eller har beslut om ett internt **klimatväxlingssystem** för att styra mot val av hållbara färdmedel vid tjänsteresor. Ytterligare två kommuner svarar att de har beslut om att ta fram ett sådant.

I 44 % av medlemskommunerna har utsläppen av växthusgaser minskat med **mer än 40 %** sedan 1990. (Avser det geografiska området kommunen). Detta är en ökning från 38 procent 2021.

